

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

REGERINGENS SPETSPROJEKT

Vi skapar tillsammans en bra vardag för barn, unga och familjer

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

LAPE helmet ja uudet tuulet

VIP-verkostotapaaminen

Vaasa 15.2.2019

Riku Niemistö
Ann Backman

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

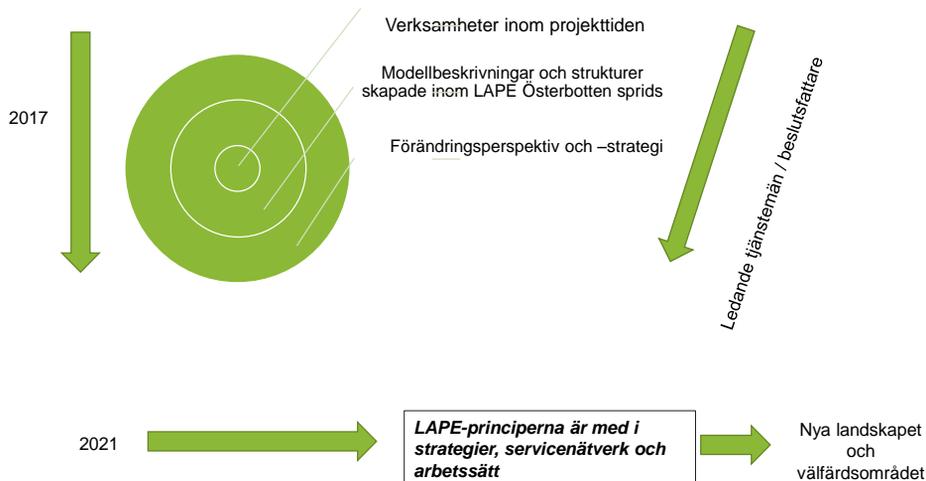
REGERINGENS SPETSPROJEKT

Agenda

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

- Referensram: fleraktörsskap
- Socialvårdens bedömningsprocess
- God praktik
 - Elevhälsans organisering
 - Skolfrånvaro
 - Konsultation och samtycke inom barn och familjeservicehelheten
 - Fungerande barn och familjer i samspel
- LAPE-enkäten
- Nya vindar:
 - LAPE akademier
 - Kommunala LAPE-grupper

LAPE-förändringsstrategin i Österbotten

3 19.2.2019

Innehållet i Österbottens LAPE-handbok:

- **Inledning**
- **Fleraktörsskap**
- **Familjecentermodellen**
 - Digitala verktyg inom hemservicen för barnfamiljer
- **Småbarnspedagogiken och skola som stöd för inlärning och välmående**
 - Elevhälsans organisering
 - God praktik vid skolfrånvaro
 - God praktik vid delning av information och samtycke
- **Integrering av bas- och specialservice**
 - Utveckling av barnskyddet
 - Intensifierat familjearbete
 - Familjevårdens stödpaket
 - Fostervårdens övervakning och styrning
 - Anstaltvårdens kvalitetskriterier
 - Systemiska verksamhetsmodellen
 - Barnskyddets kompetenscenter
 - Rekommendationer för barnskyddets expertgrupp/fleraktörgrupper
 - Mångkulturell familjevård
 - Fungerande barn och familjer i samspel
 - Kunskaps- och stödcenterverksamheten
 - Konsultationsmöjligheter
 - En samarbetsmodell för myndigheter när det finns misstanke om att ett barn har utsatts för våld eller sexuellt utnyttjande
- **Delaktighet och förändring av verksamhetskulturen**
 - Rekommendation för delaktighet
 - Ungdomsfullmäktige
 - Utvecklargrupp för unga inom fostervården
 - Mätare av funktionsförmåga
- **Konsortiets rapporter:**
 - "Jag har alltid tänkt att jag gör barnen delaktiga" (FSKC)
 - Barnet vill prata –kamratstödgruppsverksamhet. Vasa mödra- och skyddshem
 - Kunskaps- och forskningsbaserat barnskydd. Karleby universitetscentrum Chydenius
 - Utbildningar Palaset kohdalleen och Perhearviointi
 - Föreningen för mental hälsa i Finland
 - Utveckling av fostervården, Familjar
 - Samutveckling, SONetBOTNIA
- **Utvärdering**
- **Sammanfattning**
- **Källor**
- **Bilagor**

4 19.2.2019

Fleraktörsskap

Monitoimisuus

Program för
utveckling av
barn- och
familjeplatser

SAMARBETE
MELLAN
OLIKA
PROFESSIONER

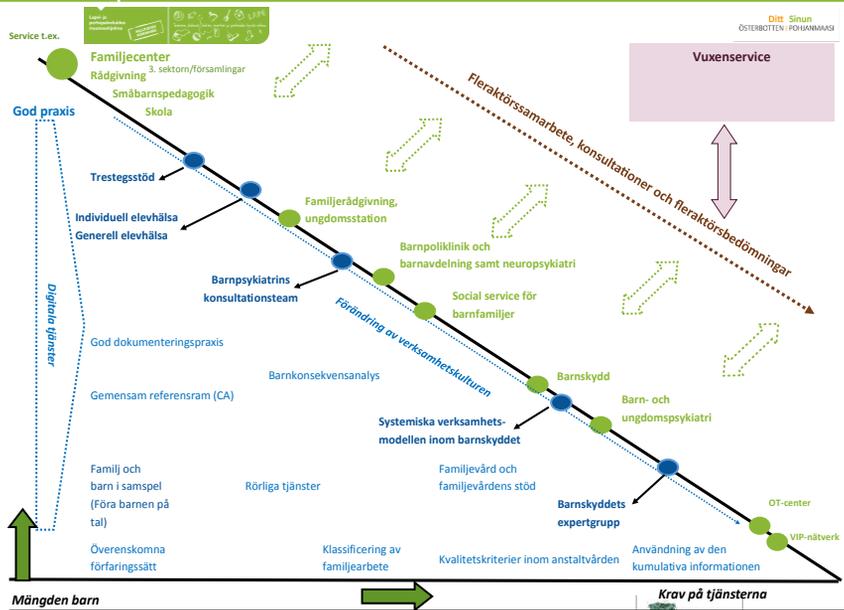
Ramen för fleraktörsskapet

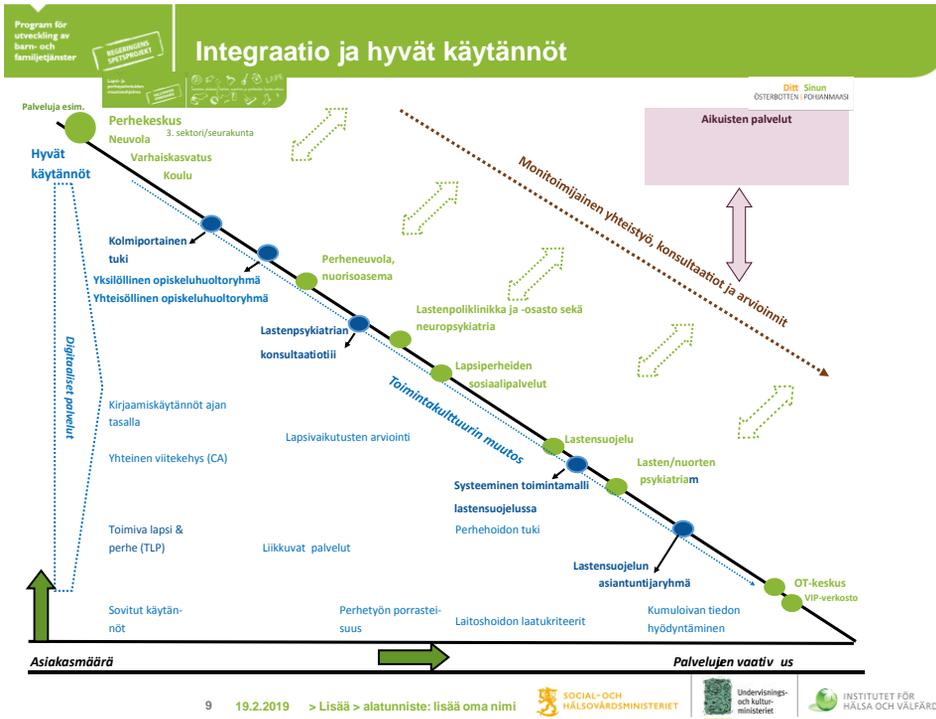
- Stödinsatser till barn, unga och föräldrar baserar sig ofta på **samarbete mellan olika professioner**, men även på **samarbete med mottagarna av stödet** dvs. barnen och föräldrarna.
- Samarbete baserar sig på att flera aktörer, från olika sektorer samt barn, unga och föräldrar samt deras närstående nätverk **interagerar mot ett gemensamt mål**.
- Detta utgör basen för fleraktörsskapet, där den ledande principen är **att ta till vara allas kunskap och expertis**, såväl de professionellas som familjernas kunskap om sin situation.

Barns välmående som gemensam målsättning

- Målsättningen för det framtida arbetet är att kunna skapa fungerande servicekedjor som är flexibla och anpassade enligt barnens och familjernas behov.
- Exempel på serviceformer och olika goda praxisformer finns beskriven i nästa dia.
- I vänstra axeln finns exempel på service som täcker nästan 100 % av barnen i Finland. Det finns med andra ord en enorm resurs där, att upptäcka barn som mår dåligt, med rätta metoder, god praxis och en gemensam grundsyn på den egna arbetsrollen.
- I den andra axeln till höger finns krav på servicen, dvs. mångfalden och komplexiteten ökar ju mer man kommer åt höger, därtill minskar antalet barn som behöver hjälp. Personalmängden minskar när kraven på tjänsterna ökar samtidigt ökar behovet av specialisering och specialkunskap.

Integrering och god praxis

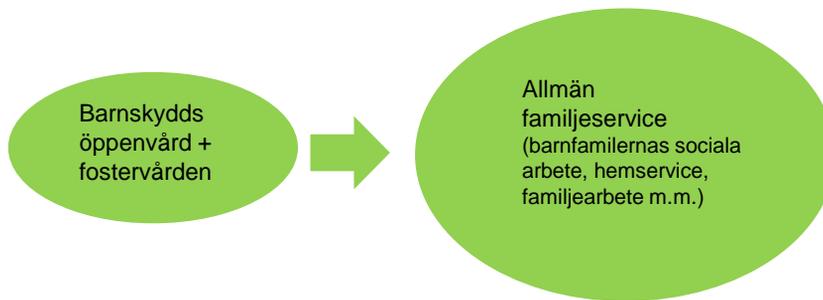

Socialvårdens bedömningsprocess

Sosiaalihuollon arviointiprosessi

NY SOCIALVÅRDSLÄG ÅR 2015

FÖRSKJUTNING AV TYNGDPUNKTEN I TJÄNSTER TILL BARNFAMILJER

STM

Eva Liukko

11 19.2.2019

SERVICE FÖR BARNFAMILJER

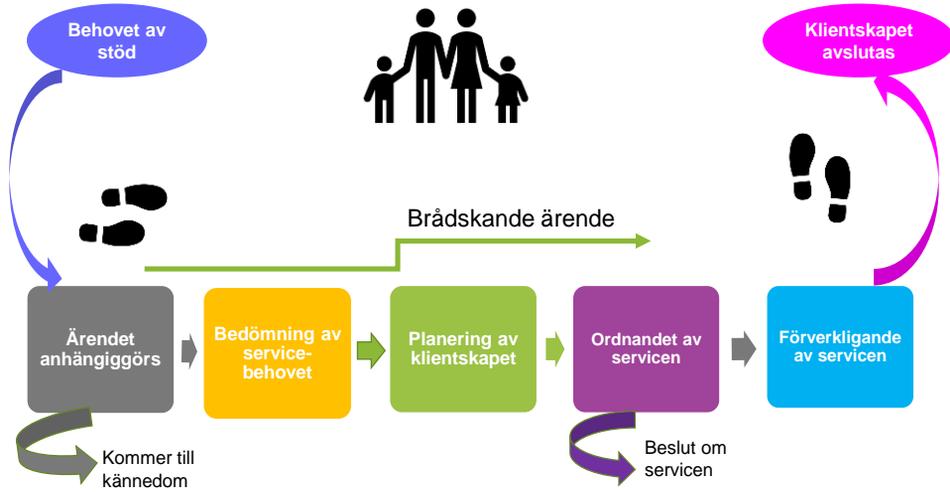
- Syftet är att **stödja barnfamiljer och föräldraskapet** samt främja barns individuella uppväxt och **positiva utveckling**.
- **Socialvården och övriga kommunala tjänster ska arbeta för en god uppväxt för barn och för ett gott föräldraskap** genom att ge akt på och främja barns och ungas välmående och avhjälpa missförhållanden i uppväxtförhållandena. I barnskyddslagen (417/2007) kallas detta för förebyggande barnskydd.
- Socialservicen för barnfamiljer är avsedd som ett brett stöd för barn och deras föräldrar. Social service som ingår i **servicen** för barnfamiljer är till exempel **rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor, familjearbete, alkohol- och drogarbete och stödrelationsverksamhet**.
- Servicen för barnfamiljer grundar sig på socialvårdslagen (1301/2014), lagen om utkomststöd (1412/1997), lagen om social kreditgivning (1133/2002) och lagen om främjande av integration (1386/2010).

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

Eva Liukko

12 19.2.2019

SOCIALVÅRDENS SERVICEPROCESS

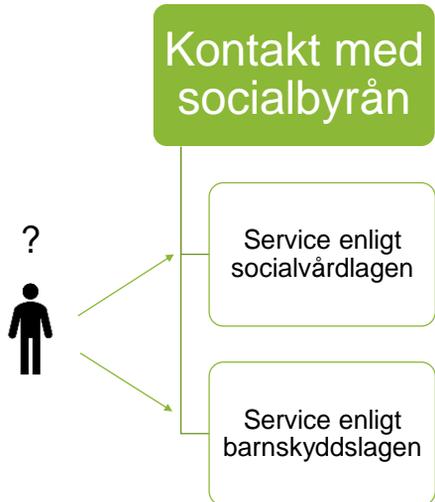
Eva Liukko

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

Den som gör anmälan behöver inte veta om det är en barnskyddsanmälan eller kontakttagning för bedömning av servicebehovet.

Socialarbetaren tar emot ärendet och avgör enligt vilken lag som utredningen av servicebehovet skall göras.

Under utredningens gång kan ett ärende överföras mellan socialvårdslagen eller barnskyddslagen beroende på hurudan information som kommer fram om familjens situation.

SOSIAALIHUOLLON PALVELUPROSESSIT

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

SOCIALVÅRDENS SERVICEPROCESS

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

ALLMÄN FAMILJESERVICE ELLER BARNSKYDD?

- Socialvårdens serviceuppgift är att se till att **rätten till en trygg uppväxtmiljö** och en harmonisk och mångsidig utveckling **ges till barn och unga i behov av särskilt stöd**.
- Socialservice som ingår i allmän familjeservice är till exempel stödsamtal med föräldrar, stödpersonsverksamhet eller hemservice.
- Socialservice som ingår i barnskyddet är till exempel intensifierad familjearbete, professionell familjevård och anstaltsvård.
- Många utav barnskyddets öppenvårdtjänster som stödfamilj kan även fås inom ramen för socialvårdslagen.
- Barnskyddet grundar sig på barnskyddslagen (417/2007).

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

Eva Liukko

17 19.2.2019

Exempel på god praktik inom barn- och familjeservicen

Esimerkkejä hyvistä käytännöistä lapsi- ja perhepalveluksessa

Toimiva lapsi ja perhe- menetelmä

- TLP-menetelmä kunnan peruspalveluissa; lasten ongelmien ehkäisy ja hyvinvoinnin edistäminen - yli sukupolvien siirtyvien ongelmien ehkäisy
- Työhön, jossa kohdetaan vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmia, väkivaltaa, työttömyyttä ja taloudellisia vaikeuksia, jotka ovat riskitekijöitä myös lasten kehitykselle ja mm. Työttömyyden ja syrjäytymisen ylisukupolvisuudelle
- TLP:n keskeisenä tavoitteena on ehkäistä ongelmien ylisukupolvista siirtymistä, kehittää lasten ja nuorten hyvinvointia ja mielenterveyttä edistäviä palvelumalleja osaksi kuntien strategiaa, rakennetta ja toimintaa
- Haasteena luoda palveluihin ja hallintoon ylisektoraaaliset lasten ongelmia ehkäisevän ja heidän hyvinvointiaan edistävän työn rakenteet

LP-menetelmät

LAPSET PUHEEKSI –keskustelu

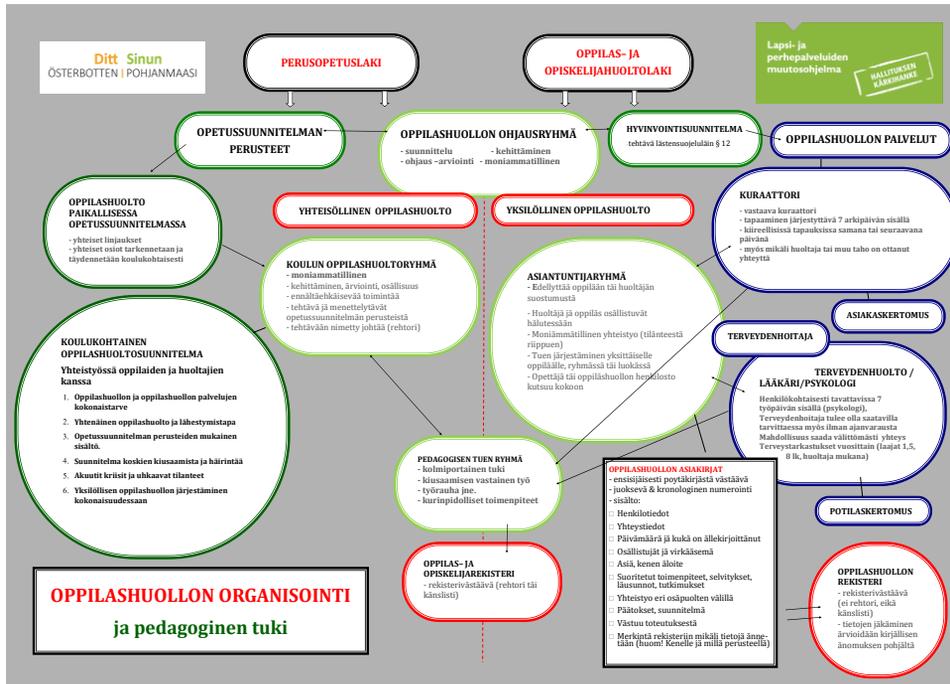
Tavoite:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tukea lasten kehitystä erityisesti silloin, kun lapsen elämäntilanteeseen liittyy vaikeuksia ▪ Tunnistaa lapsen hyvinvoinnin kannalta keskeiset tekijät ja pohtia kuinka niitä voidaan tarvittaessa tukea
Soveltuvuus:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kun kohdataan/hoidetaan sairastavia tai oireilevia aikuisia, joilla on lapsia ▪ Soveltuu sosiaali- ja terveyshuoltoon, sivistystoimeen, kirkon alalle, vankeinhuoltoon
Sisältö:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Käsitellään lapsen kuulumisia sekä vanhemman huolia lapsesta sekä perheestä ▪ Lapset puheeksi -keskusteluun tarvitaan 1–2 tapaamiskertaa

LAPSET PUHEEKSI –neuvonpito

Tavoite:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saada aikaan perheen ja lapsen arjessa sellaisia konkreettisia tekoja, jotka tukevat lapsen pärjäämistä ▪ Vahvistaa lasta suojaavia tekijöitä lapsen ja perheen sosiaalisen verkoston avulla
Soveltuvuus:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LP-keskustelussa on herännyt huoli lapsen tilanteesta ▪ Lapsi ja/tai vanhempi tarvitsee lisää tukea
Sisältö:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verkostotyötä perheen ja heidän sosiaalisen verkostoon kuuluvien henkilöiden kanssa ▪ Valmisteleva tapaaminen, varsinaisen neuvonpito, neuvonpidon seuranta

LAPSET PUHEEKSI -perheinterventio

Tavoite:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Auttaa vanhempia auttamaan lapsiaan ▪ Vähentää lapsen oireilua ja sillä tukea lapsen selviytymistä jatkossa
Soveltuvuus:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lapsi oireilee ja/tai on herännyt huoli perheen pärjäämisestä ▪ Perheinterventio on prosessimuotoinen työtapo, ei terapiamuoto
Sisältö:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Avataan keskustelua vanhemman sairaudesta tai muista ongelmista ▪ Työskentely tapahtuu 7–8 käynnin puitteissa (n. 45 min/käynti)

21 19.2.2019 > Lisää > alatunniste: lisää oma nimi

SOCIAL- OCH HÄLSÖVÄRDMINISTERIET

Undervisnings- och kulturm- ministeriet

INSTITUTET FÖR HÄLSA OCH VÄLFÄRD

PLANERING

- Kartläggning av nuläget i den egna skolan (t.ex. enkäter om skoltrivsel, enkät om skolhälsa, klassvisa enkäter)
- Fokus på förebyggande arbete med gemenskap som utgångspunkt
- Beredning av elevhälsoplan
- Säkerställande av tillräckliga resurser för genomförandet av planerna
- Beredning och uppdatering av andra planer gällande elevhälsan i den egna skolan (t.ex. mobbing, verksamhetsmodell för bekämpning av våld och trakasserier, verksamhetsmodell för missbruksproblem, verksamhetsmodell för krishantering)
- Elevhälsogruppen följer tidens fenomen och beaktar dem i planeringsarbetet
- Olika verksamhetsmodeller som underlag (t.ex. OK-modellen, beteendekompetens, modellen ProKoulu, Kiva-skolan, Verso). Vilka verksamhetsmodeller som ska användas i läroanstalten bestämmer man inom elevhälsogruppen

GENOMFÖRANDE

- Elevhälsogruppen överenskommer om arbetsfördelning och ansvarspersoner (i anslutning till genomförandet av en gemensam elevhälsa)
- Elevhälsogruppen håller regelbundna möten tillräckligt ofta
- Information om ärenden i anslutning till elevhälsan
- Samarbete med aktörer utanför skolan, koordinering och länkning (t.ex. organisationer, social- och hälsosektorn, polisen)
- Gemensamma verksamhetsvenemang
- Interaktion och främjande av socialt välbefinnande (gruppdynamik, arbetsro, känslöfstran)
- Praxis för främjande av hälsan (främjande av goda hälsövanor, kunskaper i mental hälsa)
- Stödande av styrkor och resurser
- Främjande av färdigheter att identifiera i ett tidigt skede och föra på tal

UTVÄRDERING

- Utvärdering av elevhälsans helhet och elevhälsogruppens verksamhet (handledning av elevhälsans styrgrupp och utvärderingsverktyg?)
- Elevhälsogruppen fastställer mål läsårvis och utvärderar målen under läsåret (varje termin) och efter läsårets slut
- Elevhälsogruppen bestämmer vilka mätare/instrument som ska användas i utvärderingen: t.ex. Kouluterveyskysely, TEA-viisari, sammandrag av omfattande hälsokontroller, Välbefinnandeprofil, övervakning av hälsomässiga förhållanden, information från elever och vårdnadshavare, personalens synpunkter, samarbetsparternas synpunkter, Kiva Skolas kartläggning
- Planering av hur ovan nämnda resultat ska utnyttjas och hur informationen om resultaten ska genomföras

UTVECKLING

- Utnyttjande av informationen som utvärderingen gett vid valet av utvecklingsobjekt
- Val av några utvecklingsobjekt/-teman för genomförande varje läsår
- Rapportering till styrgruppen och beslutsfattare
- Bedömning av om resurserna räcker till för att genomföra ett förebyggande arbete på ett effektivt sätt

22 19.2.2019 > Lisää > alatunniste: lisää oma nimi

SOCIAL- OCH HÄLSÖVÄRDMINISTERIET

Undervisnings- och kulturm- ministeriet

INSTITUTET FÖR HÄLSA OCH VÄLFÄRD

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

REGERINGENS VECKORAPPORT

Skolfrånvaro

- Ingripande vid skolfrånvaro är en form av **tidigt ingripande och förebyggande arbete** inom skolans verksamhet.
- Uppföljning av skolfrånvaro kräver **ett systematiskt arbete med överenskomna förfaringssätt** som är samma i hela kommunen och gäller alla skolor.
- Praxisen kring skolfrånvaro bör vara en uttalad arbetsform inom personalen och som även **informerar om till elever och föräldrar**, t.ex. via Wilma.
- Lärarna bär ansvar för att följa upp elevernas frånvarotimmar.
- Det är viktigt att komma ihåg att inte enbart fästa sig vid antalet frånvarotimmar utan ifall skolans personal upplever oro för ett barn, utan att uppfylla frånvarotimmarna som anges nedan, så skall kontakt tas med socialarbetarna på socialbyrån.
- Det är även viktigt att föra en dialog med föräldrarna över skolfrånvaron

23 19.2.2019 > Lisää > alatunniste: lisää oma nimi

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

REGERINGENS VECKORAPPORT

Skolfrånvaro

- Det är även viktigt att föra en dialog med föräldrarna över skolfrånvaron.
- Det är viktigt att **skolans personal**, skolhälsovården, socialvården samt elever med föräldrar är **medvetna om arbetsprocessen**. Det ger legitimitet för att samarbetet och ökar barnen och föräldrarnas förståelse varför man arbetar som man gör.
- God praxis vid skolfrånvaro kräver att sektorerna förbinder sig till det gemensamma **arbetet**, bl.a. genom att förmännen aktivt uppmuntrar och stöder personalen samt tar det med i det strategiska arbetet i kommunen och i verksamhetsprinciper på lång sikt.
- Den bör även **utvärderas regelbundet** och följas upp t.ex. av styrgruppen för elevhälsan.

24 19.2.2019 > Lisää > alatunniste: lisää oma nimi

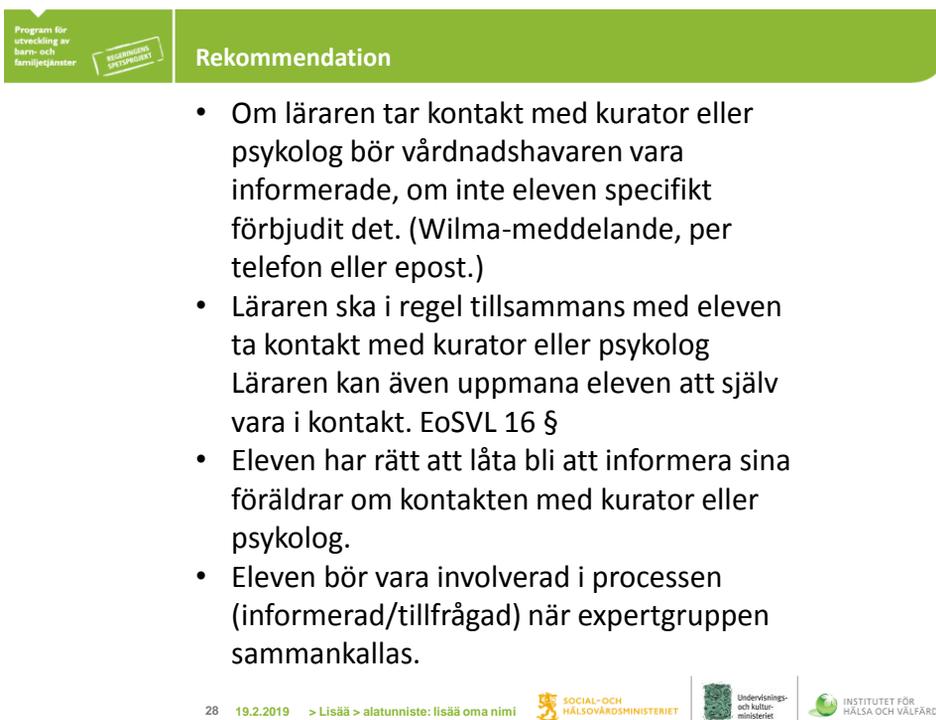

Principer kring hur man delar information

- Det finns en skillnad på att ta kontakt med andra professionella (=konsultation) och att lämna ut sekretessbelagda uppgifter (=samtycke).
- Kontakt kräver inte samtycke, om det inte samtidigt innebär att man lämnar ut sekretessbelagda uppgifter (vilket förstås ofta är fallet).
- Ifall man behöver är någons expertis och det går att konsultera anonymt behöver man inte be om samtycke.
- Ifall man har fått samtycke att ta kontakt med en annan yrkesgrupp innebär det dock inte att det finns en "öppen kommunikationskanal" i fortsättningen att lämna ut sekretessbelagda uppgifter, utan efterhand som utredningen/stödet fortsätter kan det vara skäl att be om nytt samtycke.
 - Smidigast löser man det med att ha eleven och familjen med på t.ex. nätverksmöten, vilket även ökar barnens och familjens delaktighet samt engagemang i stödåtgärderna.

Hur man kan man dela information?

- I regel försöker man alltid få lov/samtycke eller i samråd med föräldrarna ta kontakt med andra professionella utanför sin yrkesgrupp.
- Samtycke efterfrågas så konkret som möjligt så att vårdnadshavarna/eleven vet vilken information som delas.
- Ifall samtycke inte kan få bör man notera att läraren är **skyldig** att dela med av sin oro till kuratorn och psykologen (även utan samtycke enligt elevvårdslagen EoSVL)

Program för utveckling av barn och familjetjänster **REGERINGENS STYRPROJEKT**

Samtycke utanför skolans verksamhet

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

**Lärare/
skolans personal**

Vårdnadshavare

Andra yrkesgrupper

Socialarbetare/
socialbyrån

Kontakt (anmälan) kräver inte samtycke

Alltid strävar man att ta kontakt i samråd med föräldrarna.

- **En anmälan till socialbyrån kan göras utan samtycke, t.ex. barnskyddsanmälan eller kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet. (socialvårdslagen 35 § / barnskyddslagen 25 §)**
- **I regel sköts elevens ärenden inom skolans verksamhet, t.ex. inom elevhälsan, men utan dröjsmål skall ärenden föras till t.ex. socialbyrån, barn/ungdomspsykiatri i fall man bedömer att eleven behöver mer stödresurser än vad som kan erbjudas med skolans resurser.**

29 19.2.2019

Läsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma **HALTUUDEN KASVATUS**

Lastenpsykiatrian konsultaatiotiimi

Toiminnan tavoitteet

Asiantuntijoiden konsultaatio varhaisessa vaiheessa
Varhainen puuttuminen huolen herättyä lapsesta tai nuoresta

Toiminnan kohderyhmä

5 – 12 vuotiaat, joiden psyykkisestä voinnista on herännyt huoli

Missä vaiheessa?

Kun varhaiskasvatuksen/koulun tukitoimet on kokeiltu ja osoittautuneet riittämättömiksi

Konsultaatiotiimin toiminta

30 19.2.2019

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

KÄLLITÖN KIRJASTO

Barnpsykiatrin konsultationsteam

Verksamhetens målsättningar	Konsultation med sakkunniga i ett tidigt skede
Verksamhetens målgrupp	Tidigt ingripande då oro väckts för ett barn eller en ungdom
I vilket skede?	5 – 12 åringar, vars psykiska mående orsakar oro
	Då man prövat stödformerna inom småbarnspedagogiken/skolan och dessa visat sig otillräckliga

Konsultationsteamets verksamhet

<p>Oro har väckts på dagis, i skolan eller hos annan myndighet, t.ex.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Barnet har sociala och/eller koncentrations-svårigheter ☐ Barnet har problem med samspel i grupp ☐ Barnet är nedstämt, oroligt eller rädd ☐ Familjen har kriser 	<p>Den arbetstagare som blivit orolig ber om samtycke av föräldrarna till att kontakta konsultationsteamet</p> <p>Anonym konsultation kan göras utan samtycke</p>	<p>Arbetstagaren tar kontakt med konsultations-teamet per telefon</p> <p>044 323 2238</p> <p>Verksamheten kräver inte remiss</p>	<p>1 – 5 nätverksträffar på dagis/ i skolan/ hemma tillsammans med familjen</p> <p>Som stöd för arbetet fungerar specialist i barnpsykiatri och en mångprofessionell arbetsgrupp</p>
---	---	--	--

31 19.2.2019

SOCIAL- OCH HÄLSÖVÄRDSMINISTERIET

Underutbildnings- och kulturmålningsministeriet

INSTITUTET FÖR HÄLSA OCH VÄLFÄRD

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

KÄLLITÖN KIRJASTO

Lastensuojelun asiantuntijaryhmä

Toiminnan tavoitteet	Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi (Lastensuojelulaki 14 §)
Toiminnan kohderyhmä	Lastensuojelun sosiaalityöntekijät
Missä vaiheessa?	Pääsääntöisesti lastensuojelun erityisen vaativissa tilanteissa, kun sosiaalityöntekijä tarvitsee moniammatillista tukea ja/tai lausuntoa

Lastensuojelun asiantuntijaryhmän toiminta

Ryhmässä mukana mm. sosiaalityöntekijä, psykologi, psykiatri, asianajaja, lääkäri ja muita asiantuntijoita tarpeiden mukaan

Lastensuojelun asiantuntijaryhmä kokoontuu noin kerran kuussa

<p>Sosiaalityöntekijä kokoaa asiakastapausta koskevaa materiaalia ja lähettää asiantuntijaryhmälle n. viikko ennen kokousta</p> <p>Sosiaalityöntekijä kertoo asiakkaalle asiantuntijaryhmän konsultaatiosta</p>	<p>Moniammatillinen asiantuntijaryhmä kokoontuu ja käsittelee asiakastapausta nimettömästi.</p> <p>Tärkeitä elementtejä konsultaatiossa on dialogi, yhteinen reflektointi sekä sosiaalityöntekijälle tarjottava tuki.</p> <p>Asiantuntijaryhmällä ei ole päätösvaltaa.</p>	<p>Asiantuntijaryhmän jäsen toimii kokouksen sihteerinä.</p> <p>Kokouksen muistio ja mahdolliset lausunnot lähetetään asiakastapausta ryhmälle tuoneelle sosiaalityöntekijälle.</p>	<p>Sosiaalityöntekijä vastaa asiantuntijaryhmän kokousmuistion viemisestä asiakastietojärjestelmään.</p> <p>Sosiaalityöntekijä antaa asiantuntijaryhmän kokousmuistia ja lausunnot asiakkaalle tiedoksi.</p>
---	--	---	--

32 19.2.2019

SOCIAL- OCH HÄLSÖVÄRDSMINISTERIET

Underutbildnings- och kulturmålningsministeriet

INSTITUTET FÖR HÄLSA OCH VÄLFÄRD

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALTUEKSEN KESKUS

Barnskyddets yrkesövergripande expertgrupp

Målsättning med verksamheten	Expertgruppen biträder socialarbetaren i beredningen av ärenden som gäller omhändertagande av barn samt vård utom hemmet och vid genomförandet av barnskyddet i övrigt. Dessutom ger den yttranden till stöd för beslutsfattande som gäller barnskyddsåtgärder. (Barnskyddslagen 14 §)
Verksamhetens målgrupp	Barnskyddets socialarbetare
I vilket skede	I huvudsak vid krävande barnskyddssituationer, när socialarbetaren behöver mångsprofessionellt stöd och/eller utlåtande.
Expertgruppens verksamhet	
I gruppen ingår bl.a. socialarbetare, psykolog, psykiater, jurist, läkare och andra experter vid behov.	
Expertgruppen samlas ca. en gång i månaden.	
<p>Socialarbetaren samlar ihop material om det aktuella fallet och skickar till socialjouren ca en vecka innan mötet. (Personuppgifter tas bort.)</p> <p>Socialarbetare informerar klienten om att expertgruppen konsulteras.</p>	<p>Expertgruppen samlas och tillsammans socialarbetaren behandlas klientfallet anonymt.</p> <p>Centrala element i konsultationen är dialog, gemensam reflektion och stödet till socialarbetaren.</p> <p>Expertgruppen har ingen beslutanderätt.</p>
<p>En medlem i expertgruppen fungerar som sekreterare.</p> <p>Mötesanteckningar och eventuellt utlåtande skickas till den socialarbetare som har fört ärenden till gruppen.</p>	<p>Socialarbetaren ansvarar för att mötesanteckningarna förs in i klientdatasystemet</p> <p>Socialarbetare tillkännager klienten expertgruppens mötesanteckningar och utlåtande.</p>

34 19.2.2019

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSDOMINISTERIET

UNDERSÖKNINGS- OCH HÄLSU- MINISTERIET

INSTITUTET FÖR HÄLSA OCH VÄLFÄRD

Program för utveckling av barn- och familjeplatser

BEKÄMPELSTÄNKET

Systemisk barnskydd

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

- Orientering mot teamarbete och familjeterapeutiska element i verksamheten
- Juridiskt har barnet fortfarande en ansvarig socialarbetare, men socialarbetaren har stöd av sitt team på ett annat sätt än tidigare
- Socialarbetare inte enbart processledare som ordnar service åt familjer, utan socialarbetaren deltar själv aktivt i förändringsarbetet, har en relation med klienten
- Hela teamet ska känna till familjens situation, familjen ska förstå vem i teamet som gör vad och någon i teamet ska alltid vara anträffbar
- Hjälpa med administrativa uppgifter av en koordinator
- Hjälpa med det "systemiska tänket" av en familjeterapeut
- Tydliga roller inom teamet: socialarbetare, kliniker/familjeterapeut, koordinatör konsulterande socialarbetare, socialhandledare

34 19.2.2019

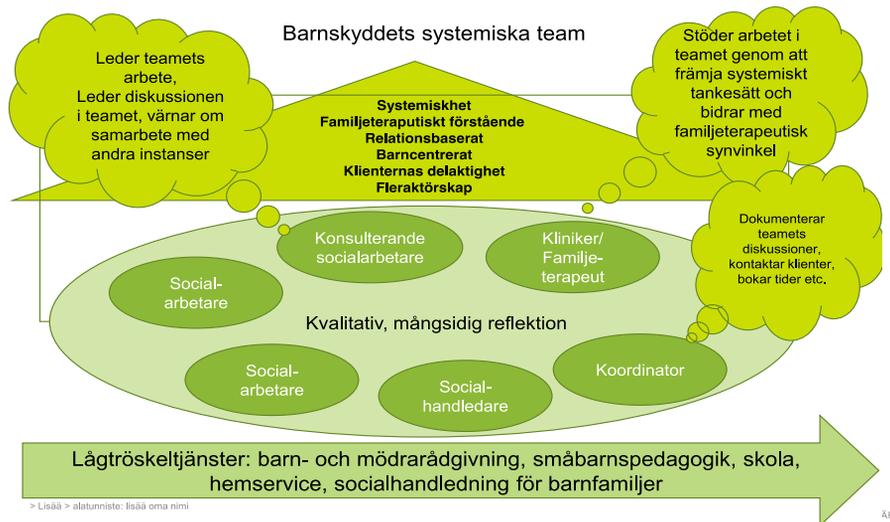
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSDOMINISTERIET

UNDERSÖKNINGS- OCH HÄLSU- MINISTERIET

INSTITUTET FÖR HÄLSA OCH VÄLFÄRD

Barnskyddsteamet

Strukturer för konsultation vid behov, t.ex. i juridiska frågor.

Förväntade effekter

- En barnskyddsmodell där barnet och familjen tas i beaktande som helhet
- Handledning till personalen
- Utbildad personal i systemiska verksamhetsformer
- Mindre belastning på barnskyddssocialarbetarna
- Tydligare arbetsfördelning
- Kontinuitet för klienterna (barn och unga)
- Stöd för personalen, vilket leder till mer trivsel i arbetet
 - Mindre personalomsättning
- Ökad delaktighet för barn, unga och familjer, vilket leder till ett större engagemang i stödet som ges.
- Fokus på förändringsarbete i familjerna, där klienten och dess omgivning samverkar

LAPE-kysely

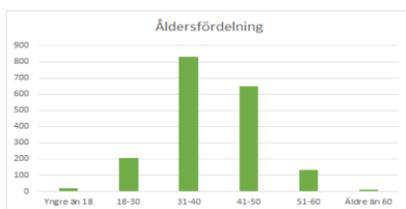
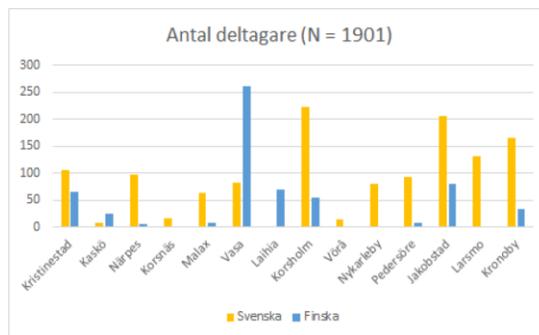
LAPE-enkäten

Program för
utveckling av
barn- och
familjepåstöt

REGERINGENS
STYRGRUPP

Svaranden

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN I POHJANMAKI

Klar majoritet kvinnor bland svarande

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

REGERINGENS STEGPROJEKT

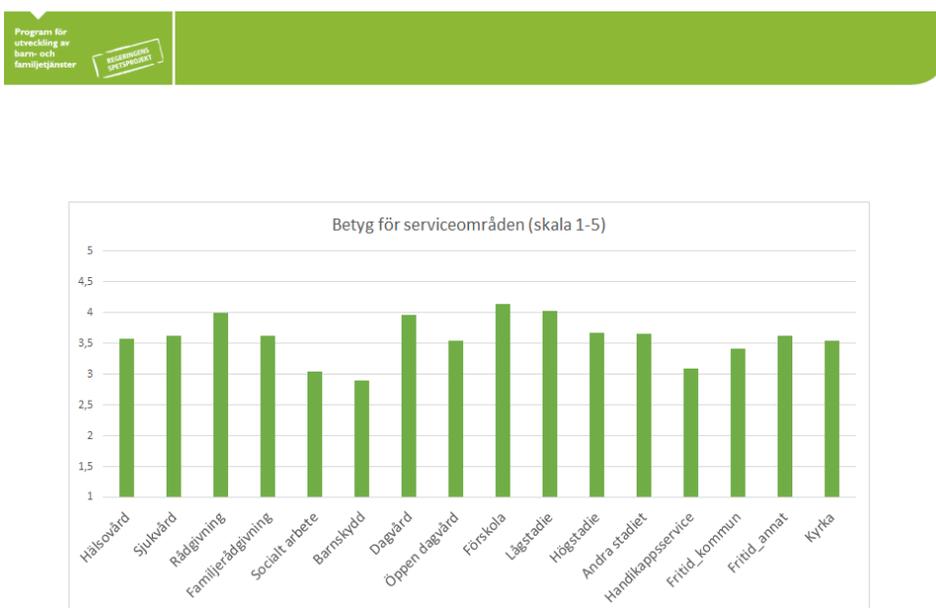

Vad ger du för betyg åt följande tjänster för barn, unga och familjer?

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

Undervisnings- och kulturministeriet

INSTITUTET FÖR HÄLSA OCH VÄLFÄRD

Vilka tjänster för barn, unga och familjer tycker du att fungerar bra i din kommun?

- Överlag är man mycket nöjd med servicen. Enligt undersökningen är man nöjdas med rådgivningen, dagvården och skolan.
- I många kommuner finns goda möjligheter till hobby- och fritidssysselsättning, som används flitigt.
- Tack får också föreningarnas aktiviteter och verksamhet.
- Andra serviceformer som många är nöjda med är bland annat, hälsovården, biblioteken, psykolog och fysioterapi, skolornas för- och eftermiddagsvård, simhall och familjerådgivning.

I servicen som man är nöjd med, finns även oroande faktorer.

- Rådgivningen, dagvården och skolan får negativ kritik speciellt när det gäller personalresurserna, mer personal önskas.
- I Österbotten är föräldrarna oroliga över stora grupper i dagvård och skola.
- Ur svaren stiger tydligt fram **dåliga möjligheter till fritidssysselsättning för tonåringar och ungdomar och brist på platser att vistas på**. Detta problem förekommer i de flesta kommuner.

• Finns ingenstans för ungdomar att vara kvällstid, hänger utanför Sale

MITKÄ LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PAVELUT
TOIMIVAT HYVIN KUNNASSASI?

Neuvolan palvelut koetaan tärkeäksi lapsen kasvun ja kehityksen kannalta. Tärkeänä pidetään sitä, että neuvolapalvelut ovat lähipalveluita, eli neuvola sijaitsee omassa kunnassa

- *Rådgivningen känns mycket familjärt och välkomnande.* (Våra, respondent 172).
- *neuvolassa ammattitaitoinen palvelu, jossa tarkastellaan lapsen terveyttä ja kehittymistä kokonaisvaltaisesti.* (Pietarsaari, vastaaja 845).

Päivähoidonpalveluihin ollaan myös tyytyväisiä. Kiitosta saa etenkin kaksikieliset päiväkodit, joissa on pystytty hyödyntämään kielten yhteensovittaminen luontevaksi osaksi päiväkodin arkea

- *Tycker det mesta fungerar bra. Speciellt nöjd med att det ... finns möjlighet för barnen till tvåspråkigt dagis och skola. Alla kommuner borde ta inspiration av dem.* (Pedersöre, respondent 908).

MITKÄ LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT
TOIMIVAT HYVIN KUNNASSASI?

Koulu on keskeisessä asemassa lapsiperheiden arjessa. Koulun toiminnassa arvostetaan laadukasta opetusta, sekä terveellistä ja turvallista kasvu ympäristöä.

- *Skolan blir bättre och bättre tack vare renoveringen. Inomhusmiljön känns fräsch och modern.* (Malax, respondent 449).
- *Jag är glad att mina barn fått gå i en liten familjär lågstadieskola. De har fått det stöd och den hjälp som de behövt i skolan. I en liten skola får alla möjligheten att synas vilket ger ett värdefullt självförtroende inför framtiden.* (Nykarleby, respondent 872).

Harrastustoiminnassa tyytyväisiä ollaan etenkin urheilu- ja kerhotoimintaan. Seurakunta ja järjestöt järjestävät perhekerhoja, jotka koetaan tärkeäksi lasten kanssa kotona oleville vanhemmille.

- *Vi har ett brett utbud av fritidssysselsättningar som frivilliga föreningar ordnar. Kyrkans dagklubb, musiklekis och scouter samt ungdomsverksamhet är toppen.* (Kronoby, respondent nr 65).

MITKÄ LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT TOIMIVAT MIELESTÄSI HUONOMMIN?

Isommat kaupungit pystyvät tarjoamaan asukkailleen enemmän palvelutarjontaa, mutta ongelmana on pitkät jonotusajat palvelun asiakkaaksi ja laadun epätasaisuus.

- *"Terveydenhoito toimii kohtuullisen hyvin ainakin, kun kyseessä on akuutit asiat. Kun tarve on selvittää esim. ei niin kiireellistä asiaa on jonotusaika lääkäriin 2 kuukautta. Aivan kohtuuttoman pitkä aika."* (Vaasa, vastaaja 301).

Pienellä paikkakunnalla palvelutarjonta on suppeampi, ja asukkaat pelkäävät palveluiden katoamista.

- *"Sämre för befolkningen i byarna, där dras all verksamhet in och inget "löns" mera. Vilket betyder att ingen inflyttning sker längre, ingen vill bilda familj i en by utan service."* (Närpes, respondent 116).
- *"Servicen vi har fungerar bra men problemet är att städerna hela tiden tar servicen ifrån oss. Och med servicen försvinner invånarna. Och med invånarna försvinner resten."* (Kristinestad, respondent 427).

MITKÄ LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PAL- VELUT TOIMIVAT MIELESTÄSI HUONOMMIN?

Samoihin palveluihin, joihin ollaan tyytyväisiä, sisältyy myös vanhempia huolestuttavia tekijöitä.

- Neuvola, päivähoido ja koulu saavat kriittistä palautetta varsinkin henkilökunnan vähäisen määrän vuoksi.
- Pohjanmaalla vanhemmat ovat huolissaan päiväkotien ja koulujen suurista lapsiryhmistä.
 - *"Päiväkotiryhmät kooltaan liian suuria, paljon melua ja pienet päiväkodin tilat. Huoli henkilökunnan jaksamisesta koska sijaisia ei saada, välillä huoli myös lapsista, kun liian vähän henkilökuntaa paikalla."* (Vaasa, vastaaja 265).
 - *"Tunneilla melu yltyy kovaksi ja lapsia jaetaan pienempiin ryhmiin käytävälle, varastoon, opettajanhuoneeseen ym, että pystyvät työskentelemään."* (Vaasa, vastaaja 284).

JOS SAISIT LISÄTÄ PALVELUN TAI TYÖNTEKIJÄN KUNTAS LAPSI- JA PERHEPALVELUUN, MIKÄ SE OLISI? TOP 10

Koulu:

- **Koulun henkilökunta** (opettaja, koulunkäyntiavustaja)
- **Koulukuraattori**

Päivähoito:

- **Päivähoidon henkilökunta** (perhepäivähoitajat, lastentarhanopettajat ja lastenhoitajat)

SOTE:

- **Lasten- ja nuorisolääkäri**
- **Psykologi** (neuvola ja koulu)
- **Psykiatri** (erikoissairaanhoido)
- **Terveydenhoitaja** (neuvola, koulu)
- **Puheterapeutti**

- **Perhetyö** (lapsiperheiden kotipalvelu, sosiaalityö)
- **Nuorisotyöntekijä** (harrastustoiminta, iltapäivätoiminta koulun jälkeen ja viikonloppu-toiminta)

● + 1 Perheiden oma palveluohjaaja

Nya vindar
Uusdet tuulet

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

REGERINGENS VERKBYRÅ

Toiminta vuonna 2019

Visio: Hyvinvoiva lapsi

Långsiktig strategi: Barnvänligt landskap och barnvänliga kommuner

Kokonaisuus	Toimenpiteet kohti tavoitetta 2019
1. Indikaattorityö ja tiedolla johtaminen	<ol style="list-style-type: none"> Järjestetään LAPE-akatemia, jossa teemana lasten- ja nuorten hyvinvointi maakunnassa ja maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma Tehdään pohjatyötä maakunnalliselle lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalle muiden maakuntien esimerkkien pohjalta
2. Kunnalliset LAPE-ryhmät	<ol style="list-style-type: none"> Tuetaan kuntien LAPE-ryhmiä paikallistason kehittämistyössä Tarjotaan mahdollisuuksia kuntien LAPE-ryhmien verkostoitumiselle (pj tapaamiset) Osallistetaan kuntien LAPE-ryhmiä maakunnalliseen kehittämistyöhön
3. Maakunnallinen LAPE-yhteistyöryhmä	<ol style="list-style-type: none"> Ryhmälle haetaan mandaatti maakunnan kuntien johtajilta Järjestetään LAPE-akatemia tilaisuudet valittujen teemojen mukaisesti Sovitaan valittujen teemojen edelleen kehittämisestä ja käyttöön soveltamisesta

49 19.2.2019

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

REGERINGENS VERKBYRÅ

Toiminta vuonna 2019

Visio: Hyvinvoiva lapsi

Långsiktig strategi: Barnvänligt landskap och barnvänliga kommuner

Kokonaisuus	Toimenpiteet 2019
4. Perhekeskus	<ol style="list-style-type: none"> Osallistutaan kansallisen PEKE-verkoston toimintaan mahdollisuuksien mukaan Pohjanmaan näkökulmasta Järjestetään maakunnan PEKE-toimijoiden kokous/kokouksia, joissa mukana myös kuntien LAPE-ryhmien edustus
5. Koulu-varhaiskasvatus	<ol style="list-style-type: none"> Yhteistyössä kunta-agentin kanssa LAPE koulu-varhaiskasvatus kehittämiskok. tuloksia esitellään sivistysjohdolle Informoidaan toimijoita mm. kunnalliset LAPE-ryhmät kansallisesta kehittämisestä
6. OT- ja VIP verkosto	<ol style="list-style-type: none"> Osallistutaan OT johtoryhmätyöskentelyyn YTA- alueella ja seurataan kansallista kehittämistä Osallistutaan VIP-verkoston alueellisiin tapaamisiin
7. SOTE-valmistelu	<ol style="list-style-type: none"> Osallistutaan sote-ryhmän työskentelyyn Pyritään saamaan LAPE-muutosohjelman tuloksia mm. Perhekeskus osaksi järjestämissuunnitelmaa

50 19.2.2019

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

REGERINGENS STEGPROJEKT

Toiminta vuonna 2019

Visio: Hyvinvoiva lapsi

Långsiktig strategi: Barnvänligt landskap och barnvänliga kommuner

Kokonaisuus	Toimenpiteet 2019
8. LAPE-akatemit	<ol style="list-style-type: none"> Järjestetään indikaattoreihin ja tiedolla johtamiseen liittyvä ensimmäinen LAPE-akatemia Järjestetään lasten oikeuksien ja lapsivaikutusten arvioinnin toinen LAPE-akatemia Käynnistetään oppimis- ja kehittämisprosessit näiden välillä maakunnassa
9. Nuorten palvelukokonaisuus	<ol style="list-style-type: none"> Keskustellaan ELY:n kanssa nuorten palveluiden kokonaisuudesta Luodaan laajemman nuorten parissa toimivan verkoston kanssa yhteistä ymmärrystä palveluiden kokonaisuudesta ja kehittämistarpeista
10. Systemisen lastensuojelun toimintamalli	<ol style="list-style-type: none"> Osallistutaan kouluttajakoulutuksen rekrytointeihin Seurataan käynnistyviä tiimikoulutuksia Osallistutaan ohjausryhmätyöskentelyyn Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan kansallisiin tapaamisiin

51 19.2.2019

Program för utveckling av barn- och familjetjänster

REGERINGENS STEGPROJEKT

Bildning – sote gemensam styrningsstruktur

Uppgifter

- Kartlägga utvecklingsbehov t.ex specialgrupper
- Visionsarbete → barnvänligt landskap
- Barnkonservensanalys och barnbudgetering
- Indikatorarbete: t.ex gemensamma indikatorer som bör finnas i välfärdsplanen
- Familjecenter
- Gemensamma nyckelarbetsmetoder: t.ex föra barnen på tal (FBT)
- Elevhälsan

Samarbetsgrupp

Kommunala LAPE grupper

14 st

> Lisaa >
alatunniste: lisää
oma nimi

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

Jäsen/medlem

Christina Knookala Sivistystoimen johtaja, Vaasa, Puhejohtaja
Sari Tarvonen Erityisasiantuntija, Vaasa
Tiia Krooks Perusturvajohtaja, Kaskinen
Åsa Snickars Bildningsdirektör, Närpes
Alice Backström Socialdirektör, Korsholm
Jukka Kentala SOTE- muutosjohtaja
Ann Backman LAPE-kehittäjä
Jan Levander Bildningsdirektör, Jakobstad
Erkki Penttinen tulosaluejohtaja, Vaasa
Markku Laukkonen vs. Sivistysjohtaja, Laihia
Riku Niemistö Lapsi- ja perhepalveluiden muutosagentti
Ari-Pekka Toivari Toiminnajohtaja Folkälstan

52 19.2.2019

Kommunala LAPE-grupper

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN I POHJANMAASI

Kommun/Kunta	Ordförande / Puheenjohtaja	E-post / Sähköposti
Jakobstad	Jan Levander	jan.levander@jakobstad.fi
Kaskö	Sirkka Suurla	sirkka.suurla@kaskinen.fi
Korsholm	Rurik Ahlberg	rurik.ahlberg@korsholm.fi
Korsnäs	Carina Westberg	carina.westberg@korsnas.fi
Kristinestad	Minna Vanhamäki	minna.vanhamaki@krs.fi
Kronoby	Tony Widjeskog	tony.widjeskog@kronoby.fi
Laihia	Helena Lahtinen	helena.lahtinen@laihia.fi
Larsmo	Andreas Hjulfors	andreas.hjulfors@larsmo.fi
Malax	Agneta Martin	agneta.martin@malax.fi
Nykarleby	Tina Nylund	tina.nylund@nykarleby.fi
Närpes	Markus Blomqvist	markus.blomqvist@narpes.fi
Pedersöre	Catarina Herrmans	catarina.herrmans@pedersore.fi
Vaasa	Christina Knookala	christina.knookala@vaasa.fi
Vörå	Anna Käcko-Englund	anna.kacko-englund@vora.fi

alatunniste:
lisää oma
nimi

53 19.2.2019

Kokous / Möte 10.1.18

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN I POHJANMAASI

- Jäsenten taustaorganisaatiot voivat nimetä varajäsenen, jos varsinaisella este
- Gruppens mandat
 - Efterfrågas från kommundirektörernas möte
 - Sen efter det informeras alla kommunala LAPE-grupper
- **Gruppens prioriteringar 2019:** LAPE akademier skall ordnas. Förslag på innehåll: LAPE-enkäten (presentation av AI-testresultaten), indikatorer, goda modeller från andra landskap, landskapets egna goda modeller, kartlägga något innan
 - Vårens tema: främjande av välfärd och hälsa
 - Höstens tema: barnvänligt landskap
- Mål i processen t.ex att hitta en gemensam modell i välfärdsplanen. Samarbete: kommunala LAPE-grupper involveras för att välja gemensamma indikatorer som bör finnas i välfärdsplanen och följas upp

> Lisää > alatunniste: lisää oma
nimi

54 19.2.2019

LAPE AKATEMIA ON OPPIMISPROSESSI

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

- Uudessa tilanteessa tuetaan kuntien, maakuntien, järjestöjen ja seurakuntien johdon ja päättäjien yhteistä tahtotilaa ja ymmärrystä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin johtamisesta
- **Tavoitteena**
 1. Aidosti lapsi- ja perhelähtöiset palvelut, tuki arkeen, kasvu- ja oppimisympäristöihin
 2. Luoda kuntien ja maakuntien yhdyspintaan tarpeelliset suunnittelu-, päätöksenteko-, sopimus- ja toimintamallit rakenteet joilla varmistetaan yhteisen vastuun kantaminen lasten hyvinvoinnista
 3. Yhteisen tahtotilan vahvistaminen
 4. Edistetään LAPE-muutosohjelmassa aloitetun palveluiden ja tuen uudistustyön juurtumista

55 19.2.2019 > Lisää > alatunniste: lisää oma nimi

Program för
utveckling av
barn- och
familjetjänster

REGERINGENS
SPETSprojekt

Vi skapar tillsammans
en bra vardag för
barn, unga och familjer

LAPE

Slutord

ETUNIMI SUKUNIMI
sähköposti

<http://stm.fi/sv/projekt-och-lagberedning>

<https://2020.osterbotten.fi/beredning/spetsprojekt/barnet-och-familjen-i-centrum/>

<https://www.facebook.com/Barnet-och-familjen-i-centrum-Lapsi-ja-perhe-keski%C3%B6ss%C3%A4-LAPE-1928281277198376/>

Ditt Sinun
ÖSTERBOTTEN | POHJANMAASI

